

Starta ett kommunalt hem för vård eller boende (HVB)

Under de senaste 30 åren har hem för vård eller boende (HVB) blivit en allt viktigare del av svensk barn- och ungdomsvård. Samtidigt har andelen privata huvudmän inom HVB ökat. Idag bedrivs två tredjedelar av alla HVB i privat regi, varav de flesta drivs med vinstsyfte. Detta medför problem i brist på offentlig kontroll och insyn. Detta har ställts på sin spets i den senaste tidens rapporter som dessutom visar hur kriminella nätverk har lyckats infiltrera HVB-marknaden och tjänar pengar på kommuners placeringar av barn och unga. Risken för rekrytering av unga in i kriminalitet oroar starkt.

Det är idag svårt att säkra kvaliteten och likvärdigheten i privat HVB-verksamhet. Som ett resultat ser vi att vissa privata utförarens vinstintressen väger tyngre än rättsliga och yrkesetiska principer som likabehandling och den enskildes självbestämmande och integritet. Detta öppnar upp för oseriösa aktörer, och organiserad kriminalitet. Den samlade bilden är att det är svårt att följa upp och försäkra att de upphandlade leverantörerna följer avtal och levererar en god och trygg vård- och omsorg till de placerade.

Att upphandla privat HVB är dessutom kostsamt för alla kommuner, även Umeå. Den sammanlagda kostnaden för upphandlade platser på HVB för 2023 landade på 161,8 miljoner kronor. Dygnskostnaden har dessutom ökat med 67,5% de senaste två åren. Dessa dyra placeringar i privata boenden har under många år ansträngt kommunens ekonomi vilket lett till stora effektiviseringskrav som riskerar att gå ut över det förebyggande arbetet riktat till barn och unga.

Vänsterpartiet vill därför att Umeå kommun utreder lämpliga inriktningar och målgrupper för startandet av ett, och eventuellt flera kommunala HVB, och därefter skapar förutsättningarna för detta. Ett kommunalt HVB skulle kunna vara ett viktigt komplement till mer specialiserade boenden och ett lämpligt alternativ i de fall där en placering nära hemmet är att föredra för att ta till vara skyddsfaktorer som är kopplade till hemkommunen. Det kan också vara ett sätt för kommunen att undvika dyra direktupphandlingar i de fall där en akut placering är nödvändig. Det är också intressant att se över hur Umeå kommun skulle kunna samarbeta med närliggande kommuner och se över gemensamma driftsformer.

Vänsterpartiet yrkar:

att Umeå kommun utreder och skapar förutsättningar för ett eller flera kommunala hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga.

att kommunstyrelsen får i uppdrag att verka för ett samarbete med närbelägna kommuner för att långsiktigt kunna öka antalet placeringar i hem för vård eller boende (HVB) i offentlig regi.

Gudrun Nordborg
Liv Zetterberg
Linda Lotare
Vänsterpartiet